

MARKUS

12:28-44

Liefde tot God en de naaste tegenover
religieus uiterlijk vertoon

GELEZEN UIT

Herziene Statenvertaling

BELUISTER OF BEKIJK

versvoorvers.org/markus/12-28-44

BELUISTER OF BEKIJK

Inhoud

1	De verdorde vijgenboom als beeld van Israël	3 min	4
2	De wijngaard en Israëls laatste kans	3 min	5
3	Sadduceeën, Farizeeën en de opstanding	5 min	7
4	Jezus weerlegt de Sadduceeën	3 min	10
5	Het grootste gebod: God en de naaste liefhebben	3 min	12
6	Liefde is belangrijker dan offers	3 min	14
7	Liefde als kern van Gods wet	2 min	16
8	Niet ver van het Koninkrijk	3 min	17
9	Onderscheid maken bij evangelisatie	3 min	19
10	Petrus en Gods aanvaarding van Cornelius	4 min	20
11	Hoe kan de Messias Davids Zoon zijn?	3 min	22
12	De Messias als Davids Heer en Gods Zoon	2 min	24
13	De opstanding verklaart Jezus als Gods Zoon	4 min	25
14	Jezus is Zoon van David én Zoon van God	2 min	27

15	Pas op voor eierzuchtige schriftgeleerden	5 min	28
16	Kleding en aanzien in de gemeente	2 min	31
17	Geestelijke leiders en begeerde titels	2 min	32
18	De besmettelijke eierzucht van leiders	3 min	33
19	Religieuze leiders beroven weduwen	2 min	34
20	Televisiepredikers en financieel bedrog	3 min	35
21	De twee muntjes van de arme weduwe	2 min	37
22	Vasthouden aan de laatste dollar	2 min	38
23	Gods voorziening na het loslaten	2 min	39
24	Jezus ziet het volledige offer	3 min	40
25	Armen, geloof en de weduwe van Elia	3 min	42
	Om verder te lezen		44

1

De verdorde vijgenboom als beeld van Israël

Laten we naar Markus 12 gaan. We kijken naar die laatste week van Jezus' verblijf hier op aarde vóór Zijn kruisiging. Die laatste week begon aan het begin van hoofdstuk 11 met de triomfantelijke intocht. De triomfantelijke intocht vond plaats op zondag. De volgende dag, maandag, kwam Jezus naar de stad en vervloekte Hij de vijgenboom. Daarna dreef Hij de geldwisselaars de tempel uit en ging Hij kennelijk terug naar Bethanië om daar de nacht door te brengen. De volgende dag, dinsdag, toen Hij naar de stad kwam, merkten Zijn discipelen op dat de vijgenboom verdord was.

Zoals ik over die specifieke gebeurtenis al zei: het is het enige vernietigende wonder waarvan we weten dat Jezus het ooit heeft gedaan. En ik weet zeker dat het een symbolische betekenis had. Het verdorren van die vijgenboom, het vervloeken van die vijgenboom, zette de toon voor vrijwel alles wat Jezus die hele week zou zeggen. In Zijn opgetekende onderwijs zei Hij heel weinig dat niet op de een of andere manier vooruitwees naar de verwoesting van Jeruzalem. Niet naar Zijn vernietiging aan het kruis, maar naar de verwoesting van Jeruzalem, het einde van de Joodse staat.

De vervloeking van de vijgenboom was volgens mij een beeldende voorstelling van die profetie, omdat de vijgenboom naar mijn overtuiging Israël en zijn verdorring voorstelde. Hij verdorde natuurlijk omdat Jezus zei:

En Jezus antwoordde en zei tegen hem: Laat niemand meer vrucht van u eten in eeuwigheid! En Zijn discipelen hoorden het.

MARKUS 11:14

Israël was in het Oude Testament door God uitgekozen om voor God vrucht te dragen. En het had eigenlijk maar heel zelden iets van de vrucht voortgebracht waar God naar zocht. Dus zei Jezus: „Goed, dit is het.”

Denk eraan dat Hij in Lukas 13 die gelijkenis had verteld over de vijgenboom die de grond in beslag nam. De eigenaar zei:

Toen zei hij tegen de wijngaardenier: Zie, ik kom nu al drie jaar vrucht zoeken aan deze vijgenboom en vind die niet. Hak hem om. Waarom beslaat hij de aarde nutteloos?

LUKAS 13:7

De wijngaardenier zei, omdat de boom in een wijngaard stond:

En hij antwoordde en zei tegen hem: Heer, laat hem ook nog dit jaar staan, totdat ik om hem heen gegraven en hem bemest heb. Wellicht dat hij dan vrucht draagt. Maar zo niet, dan moet u hem alsnog omhakken.

LUKAS 13:8-9

Ook dat was volgens mij een voorspelling dat Israël in feite nog één laatste kans kreeg om vrucht voort te brengen.

2

De wijngaard en Israëls laatste kans

In die week vertelde Jezus aan het begin van hoofdstuk 12 de gelijkenis van de wijngaardeniers. De gelijkenis van de wijngaardeniers ging daar ook over, want in dit geval werd Israël met een wijngaard vergeleken. Net als in Jesaja was Israël een wijngaard die de vrucht van recht en gerechtigheid behoorde voort te brengen. Dat zei Jesaja in hoofdstuk 5, vers 7, waar hij eveneens een gelijkenis vertelde over een wijngaard die enkele opvallende overeenkomsten vertoonde met de gelijkenis die Jezus in Markus 12 vertelde.

Maar deze wijngaardeniers ontvingen de dienaren van de eigenaar niet toen die hun kwamen vragen de vrucht voort te brengen. Deze dienaren stelden de profeten van het Oude Testament voor. Ze werden geslagen en de wijngaard uit gegooid. Naar een van

hen werd een steen gegooid, waardoor hij aan zijn hoofd gewond raakte. Uiteindelijk zei de eigenaar van de wijngaard:

Toen hij dan nog één zoon had, die hem lief was, heeft hij ook die, als laatste, naar hen toe gestuurd en hij zei: Voor mijn zoon zullen zij ontzag hebben.

MARKUS 12:6

Maar ze zagen hem en zeiden:

Maar die landbouwers zeiden tegen elkaar: Dit is de erfgenaam. Kom, laten wij hem doden en de erfenis zal van ons zijn.

MARKUS 12:7

Dus doodden ze ook de zoon.

Het is interessant, want er staat dat het hun laatste kans was toen hij de zoon stuurde. Israël had veertienhonderd jaar de tijd gehad om die vrucht voort te brengen. God had honderden jaren lang profeten naar hen toe gestuurd, maar ze brachten die vrucht nooit voort. Dus stuurde Hij als allerlaatste Zijn Zoon. In Markus wordt het niet precies zo verwoord, maar in de versie van Mattheüs staat:

Ten slotte stuurde hij zijn zoon naar hen toe en zei: Voor mijn zoon zullen zij ontzag hebben.

MATTHEÛS 21:37

De laatste kans die deze wijngaard dus zou krijgen, de laatste kans die deze wijngaardeniers zouden krijgen, kwam toen de Messias kwam, toen de Zoon van God kwam. Toen ze Hem doodden, was dat de laatste kans. Ze zouden geen kansen meer krijgen. Dus zei Jezus:

Wanneer dan de heer van de wijngaard komen zal, wat zal hij met die landbouwers doen?

MATTHEÛS 21:40

Het antwoord luidde:

Zij zeiden tegen Hem: Hij zal die kwaaddoeners een kwade dood doen sterven en zal de wijngaard aan andere landbouwers verhuren, die hem de vruchten op hun tijd zullen geven.

MATTHEÛS 21:41

Dat is natuurlijk een voorspelling van de verwoesting van Jeruzalem en van de overgang van het Koninkrijk van God van Israël naar een nieuwe natie die de vruchten ervan zou voortbrengen, zoals Jezus zei. Dat zou de gemeente zijn.

3

Sadduceeën, Farizeeën en de opstanding

Daarna zagen we dat de Sadduceeën Jezus confronteerden in hoofdstuk 12, vers 18 tot en met 27. Dit is de enige keer in alle evangeliën dat we lezen dat de Sadduceeën Jezus confronteerden. De Sadduceeën hadden in feite minder gemeen met de theologie van Jezus dan de Farizeeën. Jezus had een aantal conflicten met de Farizeeën. Ze bekritiseerden Hem en Zijn discipelen voortdurend wegens overtredingen van de wet en overtredingen van gebruiken. Ze vonden voortdurend iets op Jezus aan te merken.

Maar in feite stond de theologie van de Farizeeën veel dichterbij de theologie van Jezus dan die van de Sadduceeën. De Sadduceeën aanvaardden namelijk niet alle Schriften van het Oude Testament. Ze aanvaardden alleen de Pentateuch, de eerste vijf

boeken. Ze erkenden de rest wel als een bepaald soort Schrift, maar niet als het Woord van God. Daarin verschilden ze dus van mening met Jezus en met de Farizeeën. De Farizeeën gingen verder. Zij aanvaardden alle Schriften van het Oude Testament, net als Jezus, maar ze gingen nog verder dan dat en aanvaardden ook de overleveringen van de rabbijnen als gelijkwaardig aan de Schrift. Jezus ging daarin niet mee. Op dit specifieke punt nam Jezus een positie in tussen die van de Sadduceeën en die van de Farizeeën. Jezus aanvaardde alle oudtestamentische Schriften. Hij aanvaardde niet alleen de Pentateuch, of de Thora, zoals de Sadduceeën deden, en Hij aanvaardde niet de tradities van de rabbijnen, zoals de Farizeeën deden. Maar omdat Jezus en de Farizeeën alle Schriften erkenden, zagen zij in de oudtestamentische Schriften een leer over de opstanding van de doden. De Sadduceeën zagen zo'n leer daar niet in. Zij geloofden niet in een opstanding van de doden. Ze geloofden ook niet in geesten of engelen.

Nog voordat Jezus op het toneel verscheen, waarschijnlijk generaties voordat Jezus verscheen, hadden de Sadduceeën en de Farizeeën al geruzied over dit theologische verschil, net zoals calvinisten en arminianen generatie na generatie onderling redetwisten. Dit is een grote theologische controverse: de opstanding van de doden. Is er een opstanding? Voor de Sadduceeën was het duidelijk dat Jezus op dit punt aan de kant van de Farizeeën stond.

Je herinnert je misschien hoe Paulus daar eens opschudding mee veroorzaakte, toen hij voor het Sanhedrin stond en terechtstond. Hij besloot dat hij, in plaats van zich netjes te gedragen, zou doen wat Slim doet en gewoon problemen zou veroorzaken. Er staat dat Paulus zag dat een deel van het Sanhedrin uit Farizeeën bestond en een deel uit Sadduceeën. Paulus zag een kans om een ruzie te beginnen, niet tussen hemzelf en iemand anders, maar tussen de twee groeperingen die daar al waren en hem berechtten.

Er staat in Handelingen, hoofdstuk 23, vers 6:

En Paulus, die wist dat het ene deel bestond uit Sadduceeën en het andere uit Farizeeën, riep in de Raad: Mannenbroeders, ik ben een Farizeeër en zoon van een Farizeeër. Ik word geoordeeld over de hoop en de opstanding van de doden.

HANDELINGEN 23:6

Met andere woorden, hij zei: „Ik kom uit een Farizees geslacht en ik geloof, net als de Farizeeën, in de opstanding van de doden. Daarom sta ik terecht, vanwege de opstanding van Jezus waarin ik geloof. Ik geloof in de opstanding.”

Nu staat er:

En toen hij dat gezegd had, ontstond er onenigheid tussen de Farizeeën en de Sadduceeën, en de menigte raakte verdeeld. De Sadduceeën zeggen namelijk dat er geen opstanding is en geen engel of geest, maar de Farizeeën belijden het beide. En er ontstond luid geschreeuw en de schriftgeleerden van de partij van de Farizeeën stonden op en betoogden fel: Wij vinden geen kwaad in deze man. En als er een geest tot hem gesproken heeft, of een engel, laten wij dan niet tegen God strijden.

HANDELINGEN 23:7-9

Ze wreven het de Sadduceeën gewoon onder de neus. Misschien had een engel of een geest tot hem gesproken. De Sadduceeën geloofden in geen van beide. Dus kozen de Farizeeën hierin op dat moment de kant van Paulus.

Vervolgens stond er:

En toen er grote onenigheid ontstond, gaf de overste, die bevreesd was dat Paulus door hen verscheurd zou worden, bevel dat zijn soldaten naar beneden moesten gaan om Paulus uit hun midden weg te rukken en naar de kazerne te brengen.

HANDELINGEN 23:10

Hij ontkwam aan dat proces. Ik weet niet zeker waarom hij aan dat proces wilde ontkomen. Het werd er alleen maar door uitgesteld. Hoe dan ook, hij besloot dat hij bij die gelegenheid opschudding zou veroorzaken in plaats van terecht te staan.

4

Jezus weerlegt de Sadduceeën

Maar dat onderstreept hoe explosief de spanning tussen de Farizeeën en de Sadduceeën was over deze kwestie van de opstanding van de doden. Dus kwamen de Sadduceeën naar Jezus, in de wetenschap dat Hij erin geloofde, en ze zeiden:

We hebben een vraag voor u.

Dit was een vraag die ze, daar ben ik zeker van, al vaak aan de Farizeeën hadden gesteld, en die de Farizeeën niet hadden kunnen beantwoorden. Zoals ik al zei: als ze hem hadden kunnen beantwoorden, zouden ze dat vóór die tijd al hebben gedaan en hadden de Sadduceeën hem niet meer kunnen stellen. Dan zou er al een vaststaand antwoord zijn geweest.

Het was de vraag over een vrouw die tijdens haar leven meerdere mannen had, omdat de wet van Mozes vereiste dat zij telkens met de broer van haar overleden, kinderloze man trouwde. Er waren zeven broers, en uiteindelijk trouwden ze allemaal na elkaar met haar. De vraag was dus: van wie zal zij bij de opstanding de vrouw zijn? De suggestie was natuurlijk dat er geen opstanding kon zijn. Want daardoor zou er een situatie ontstaan waarin deze vrouw, die tijdens haar leven zeven mannen had gehad, nu zeven levende mannen tegelijk zou hebben.

Jezus zei:

Maar Jezus antwoordde en zei tegen hen: U dwaalt, omdat u de Schriften niet kent en ook niet de kracht van God. Want in de opstanding nemen ze niet ten huwelijk en worden ze niet ten huwelijk gegeven, maar ze zijn als engelen van God in de hemel.

MATTHEÛS 22:29-30

Dus Jezus wreef hun de kwestie van de engelen ook onder de neus. Hij zei dat ze als de engelen waren.

Toen zei Hij:

Hij zei verder: Ik ben de God van uw vader, de God van Abraham, de God van Izak en de God van Jakob. En Mozes bedekte zijn gezicht, want hij was bevreesd God aan te kijken.

EXODUS 3:6

Jezus gebruikte een Schriftgedeelte uit de Thora, die de Sadduceeën wel aanvaardden. Hij had uit Daniël, hoofdstuk 12, of misschien uit Jesaja, hoofdstuk 26, kunnen citeren en vanuit die gedeelten een punt over de opstanding kunnen maken. Maar de Sadduceeën aanvaardden die delen van de Schrift niet, dus citeerde Hij uit de Thora.

Maar Jezus zei:

Ik ben de God van Abraham en de God van Izak en de God van Jakob? God is niet een God van doden, maar van levenden.

MATTHEÛS 22:32

wat betekent dat Abraham, Izak en Jakob, die gestorven waren voordat Mozes geboren werd, blijkbaar ergens nog leefden, voor zover het God betrof. En dat was dus de volgende controverse die Jezus had.

Tussen haakjes, ik heb niet vermeld dat de Farizeeën eerst samen met de Herodianen waren gekomen en Hem hadden gevraagd over het betalen van belasting aan de keizer, en dat Hij daarop antwoord had gegeven. Hij is dus geconfronteerd met de Farizeeën en de Herodianen. En nu is Hij ook geconfronteerd met de Sadduceeën.

5

Het grootste gebod: God en de naaste liefhebben

Toen kwam een van de schriftgeleerden naar Hem toe. De schriftgeleerde behoorde waarschijnlijk tot de partij van de Farizeeën. De meeste schriftgeleerden hoorden daarbij. Dat hoefde niet, maar zo was het nu eenmaal. De schriftgeleerden en de Farizeeën waren het theologisch vrijwel met elkaar eens. De schriftgeleerden waren de deskundigen op het gebied van de wet en degenen die haar overschreven.

In vers 28 staat:

En een van de schriftgeleerden, die hen hoorde redetwisten en wist dat Hij hun goed geantwoord had, kwam naar Hem toe en vroeg Hem: Wat is het eerste van alle geboden?

MARKUS 12:28

Dit betekent: het belangrijkste.

Merk op dat deze man kwam omdat hij had gezien dat Jezus goede antwoorden had gegeven. Dit is de eerste keer dat er kennelijk iemand met een eerlijke vraag kwam, en Hem niet alleen maar op de proef wilde stellen of iets op Hem probeerde aan te merken. Dit is een schriftgeleerde die werkelijk onder de indruk was van de antwoorden van Jezus en dacht dat deze rabbi misschien enig inzicht zou hebben in deze belangrijke vraag: wat is het belangrijkste gebod?

Jezus antwoordde hem:

Luister, Israël! De HEERE, onze God, de HEERE is één!

DEUTERONOMIUM 6:4

Dat komt natuurlijk uit Deuteronomium 6:4. Die passage wordt het Sjema genoemd. Sjema is het Hebreeuwse woord dat 'hoor' betekent. Het is het eerste woord van de passage. De Joden noemen dit gebod het Sjema en spreken het uit aan het begin van elke dienst in de synagoge. Het is als de geloofsbelijdenis van de Joden, net zoals

Daarom maak ik u bekend dat niemand die door de Geest van God spreekt, zegt: Jezus is een vervloekte. Ook kan niemand zeggen: Jezus is Heere, dan door de Heilige Geest.

1 KORINTHE 12:3

de centrale verklaring van de christelijke boodschap is. De centrale verklaring van het jodendom is:

Luister, Israël, Jahweh de Heer, Jahweh is één.

De grote roem van Israël was dat het een God had Die de enige God was, slechts één God, terwijl alle andere volken meerdere goden aanbaden. Het was het monotheïsme van Israël waardoor het zich onderscheidde van alle andere volken, die polytheïstisch waren. En zo verwoordden de Israëlieten hun geloof in één enkele verklaring. Zelfs tot op de dag van vandaag is het Sjema de openingsverklaring van een dienst in de synagoge.

De Joden waren hiermee zeer vertrouwd, en Jezus was er natuurlijk ook zeer vertrouwd mee. Maar Hij zegt dat dit werkelijk het belangrijkste gebod is. Toch gaat het niet alleen om het eerste deel, maar ook om het andere deel:

Heb de Heer, je God, lief met heel je hart, heel je ziel, heel je verstand en al je kracht.

Dat is het eerste en belangrijkste gebod.

Maar Hij zei dat dit niet het enige is. Er is nog een gebod dat eraan gelijk is.

U mag geen wraak nemen of een wrok koesteren tegen uw volksgenoten, maar u moet uw naaste liefhebben als uzelf. Ik ben de HEERE.

LEVITICUS 19:18

Dat komt uit Leviticus 19:18. Hij zei:

En het tweede, hieraan gelijk, is dit: U zult uw naaste liefhebben als uzelf. Er is geen ander gebod groter dan deze.

MARKUS 12:31

6

Liefde is belangrijker dan offers

Op andere plaatsen haalde Jezus die twee geboden aan en zei Hij dat heel de Wet en al de Profeten aan die twee geboden hangen. Maar hier is het de schriftgeleerde die dat vaststelt en het belang ervan onderkent. Wanneer Jezus zegt dat dit de belangrijkste geboden zijn, is de man het met Hem eens.

De schriftgeleerde zei tegen Hem:

En de schriftgeleerde zei tegen Hem: Juist, Meester, U hebt naar waarheid gezegd dat God één is, en er is geen ander dan Hij. En Hem lief te hebben met heel het hart en met heel het verstand en met heel de ziel en met heel de kracht, en de naaste lief te hebben als zichzelf, is meer dan alle brandoffers en slachtoffers.

MARKUS 12:32-33

Af en toe bracht Israël iemand voort, een Jood, die inzag dat de brandoffers en andere offers niet Gods voornaamste zorg waren, hoewel ze centraal stonden in de rituele aanbidding van Israël bij de tempel. De priesters en de Levieten waren hier beslist voortdurend mee bezig. Dit was wat de dienaren die zich er voltijds aan wijdden voortdurend deden: offers brengen en al het andere.

Maar er waren enkele Joden, zoals David in de Psalmen, Salomo in Spreuken, of sommige profeten, zoals Jesaja, Amos, Micha en Hosea, die inzagen dat het offerstelsel niet werkelijk was wat God het belangrijkste vond. Het was voor Hem niet het allerbelangrijkste. Wat voor Hem belangrijker was, waren relaties: relaties met God en met elkaar.

Deze twee geboden zijn geboden die over relaties gaan. Liefde is een relatie. Liefde is trouwens geen gevoel. Er zijn gevoelens die met liefde gepaard gaan, maar liefde is in de Bijbel een relatie. Het is een relatie die wederzijds kan zijn, of, als ze niet wederzijds is, in elk geval van één kant komt. Als iemand zijn vijanden liefheeft, komt die liefde van één kant. Maar in wezen is het dat iemand zichzelf opoffert voor andere mensen.

Jezus zei:

Niemand heeft een grotere liefde dan deze, namelijk dat iemand zijn leven geeft voor zijn vrienden.

JOHANNES 15:13

Iemand kan dat doen met of zonder gevoelens voor hen. Hij doet het omdat hij om hen geeft, niet noodzakelijk omdat hij genegenheid voor hen voelt. Toen Jezus zei dat je je vijanden moest liefhebben, bedoelde Hij niet dat je warme of liefdevolle gevoelens

voor hen moest hebben. Daarmee zou Hij iets vragen waar iemand geen zeggenschap over heeft. Je kunt je gevoelens niet op die manier beheersen. Maar het betekent dat je hun goeddoet.

Maar Ik zeg tegen u die dit hoort: Heb uw vijanden lief; doe goed aan hen die u haten. Zegen hen die u vervloeken, en bid voor hen die u belasteren.

LUKAS 6:27-28

Dat is liefhebben: wat je doet.

7

Liefde als kern van Gods wet

Wanneer mensen God liefhebben, weten we dat Hij ons liefheeft. Daarom is er een wederzijdse relatie. Wanneer mensen hun naaste liefhebben als zichzelf, en iedereen dat doet, dan is dat een wederzijdse relatie tussen jou en je broeder of je zuster. Daarom worden heel de Wet en de Profeten eigenlijk samengevat in één woord. We zouden kunnen zeggen: 'relatie'. Een bepaald soort relatie: een liefdevolle relatie tussen jezelf en God, en een liefdevolle relatie tussen jezelf en ieder ander mens op aarde.

De schriftgeleerde begreep dit daadwerkelijk, zoals David en anderen in het Oude Testament dat ook begrepen, maar veel Farizeeën begrepen het niet. Zij hadden Israël gereduceerd tot ritualistisch wetticisme en de liefde volledig verwaarloosd. Deze man was dus uitzonderlijk in zijn tijd. In vers 33 zei hij dat:

God liefhebben met heel je hart, heel je verstand, heel je ziel en al je kracht, en je naaste liefhebben als jezelf, is meer waard dan alle brandoffers en andere offers bij elkaar.

De man was eerst naar Jezus toe gekomen omdat hij had gemerkt dat Jezus verstandig antwoordde. Nu zag Jezus op Zijn beurt dat ook deze man verstandig had geantwoord. Hij zei tegen hem:

En toen Jezus zag dat hij verstandig geantwoord had, zei Hij tegen hem: U bent niet ver van het Koninkrijk van God. En niemand durfde Hem meer iets te vragen.

MARKUS 12:34

Daarna durfde niemand Hem meer iets te vragen.

Hij had de Farizeeën en de Herodianen het zwijgen opgelegd met de kwestie van de munt, het belastinggeld. Hij had de Sadduceeën het zwijgen opgelegd met de kwestie van de opstanding. Alle mensen die Hem wilden uitdagen, waren nu kennelijk bang om dat te doen. Er staat niet dat zij geen andere manieren meer konden bedenken om Hem te ondervragen, maar niemand durfde het. Jezus had laten zien dat ze een krachtmeting met Hem niet konden winnen.

8

Niet ver van het Koninkrijk

Deze man was niet ver van het Koninkrijk van God. Kennelijk was hij niet in het Koninkrijk van God, maar het is duidelijk dat hij er niet ver vandaan was. Zulke mensen moeten er zijn, misschien wel in elke godsdienst. Niet dat een andere godsdienst iemand dicht bij God brengt, want iemand kan even ver van God verwijderd zijn als een atheïst en toch een boeddhist, een hindoe, een Jood of zelfs iemand die belijdt christen te zijn. Mensen kunnen heel godsdienstig zijn en ver van God verwijderd. Maar tegelijkertijd zijn er in elke godsdienst — en wie weet, misschien zelfs binnen het atheïsme — mensen die niet zo ver van het Koninkrijk verwijderd zijn als ze ons lijken. Zij erkennen namelijk dat liefde, die volgens God het voornaamste is, belangrijker is dan rituelen.

Eerlijk gezegd ken ik niet veel atheïsten van wie ik zou kunnen zeggen dat ze dicht bij het Koninkrijk zijn, maar ik ken er één die er misschien niet al te ver vandaan is. Dat is de man die mij zo nu en dan tijdens de uitzending belt. Hij zegt dat hij atheïst is. Dat zegt hij al een tijd, maar toen het huis van zijn ouders door een natuurbrand in de bergen van Californië werd bedreigd, belde hij mij tijdens de uitzending en vroeg hij mij te bidden dat het huis van zijn ouders niet verwoest zou worden.

Normaal gesproken bid ik niet tijdens de uitzending, maar ik bad dat het huis van zijn ouders niet door het vuur getroffen zou worden, en het vuur was dichtbij. De volgende dag belde hij mij met een andere kwestie, een andere vraag. Ik zei: 'Wat is er met het huis van je ouders gebeurd?'

Hij zei: 'Het vuur ging de andere kant op.'

Ik zei: 'Zou je dat als een antwoord op gebed beschouwen?'

Hij zei: 'Ik weet het niet.'

Maar ik veronderstel dat hij niet heel ver van het Koninkrijk verwijderd is. Het is duidelijk dat hij nog een paar grote stappen moet zetten om er te komen. Soms wordt ons verteld, of hebben we de indruk, dat iedereen die geen christen is zich fel vijandig tegenover God opstelt. Kennelijk is dat niet waar.

Deze man was geen christen. Cornelius, een heiden, was geen christen, en hij stond niet vijandig tegenover God. Hij zocht God. Ook hij was niet ver van het Koninkrijk. We moeten dus beseffen dat we niet-christenen zullen tegenkomen die niet ver van het Koninkrijk zijn. Soms geloven we dat ze, omdat ze niet het Koninkrijk zijn binnengegaan, allemaal in één categorie vallen: ze haten allemaal God. Maar wanneer we met mensen omgaan, moeten we zorgvuldig onderscheid maken tussen ongelovigen. Aan de ene kant zijn er degenen die werkelijk vijandig tegenover God staan en werkelijk ver van het Koninkrijk verwijderd zijn, en aan de andere kant degenen die God naar Zich toe trekt.

9

Onderscheid maken bij evangelisatie

In Judas vinden we deze aanwijzingen over evangelisatie. In Judas, de verzen 22 en 23 — er is maar één hoofdstuk — staat:

En ontferm u over sommigen, en ga daarbij met onderscheid te werk. Red anderen echter met vrees, en ruk hen uit het vuur. U moet ook het onder kleed haten dat door het vlees bevlekt is.

JUDAS 22-23

Je moet onderscheid maken tussen de mensen met wie je te maken hebt. Met sommigen heb je eenvoudigweg medelijden. Bij anderen moet je bang zijn wanneer je dicht bij hen komt, omdat ze zo gevaarlijk zijn, al is het alleen maar in die zin dat ze geestelijk verontreinigen. Je wilt hen bereiken, je wilt hen redden, je wilt hen uit het vuur rukken, maar je moet dat even behoedzaam doen als wanneer je iets uit een vuur zou rukken.

Als iets van waarde in het vuur valt en je het eruit moet grijpen, zul je dat heel voorzichtig en behoedzaam doen en erop letten dat je je vingers niet brandt. Judas zegt dat sommige mensen geestelijk gezien zo gevaarlijk zijn, dat het gevaarlijk is om hen te bereiken — om naar hen toe te gaan, hun omgeving in. Hun invloed is gevaarlijk. Je moet onderscheid maken tussen zulke mensen en anderen die niet zo zijn en met wie je gewoon medelijden kunt hebben. Sommige mensen hebben er alleen behoefte aan dat iemand een arm om hen heen slaat of hun een schouder biedt om op uit te huilen. En er zijn mensen die niet zo ver van het Koninkrijk verwijderd zijn. Judas zegt dat je onderscheid moet maken tussen verschillende soorten mensen wanneer je hen probeert te bereiken.

Jezus erkende dit onderscheid en Hij zei niet tegen de man:

‘Kom met me mee.’ Misschien deed Hij dat wel; het staat niet opgetekend. Maar Hij gaf aan dat de man zich daar eigenlijk al in een behoorlijk goede positie bevond. Dat is interessant, want toen ik als jongeman leerde evangeliseren, leerde ik uit boeken over

dat onderwerp dat het belangrijkste wat je tegen ongelovigen moet zeggen, is dat ze zondaars zijn, dat ze ver van God verwijderd zijn en problemen met God hebben, en dat ze onder het oordeel van God staan. Zo begin je. Mij werd altijd verteld dat mensen niet in het Evangelie geïnteresseerd zullen zijn, tenzij je hen bezorgd maakt over hoe diep ze in de problemen zitten. Iemand zal het medicijn niet innemen tenzij hij weet dat hij echt ziek is, zo werd ons verteld.

Toen ontdekte ik dat Jezus en de apostelen het niet altijd zo deden. Hier zei Jezus niet: ‘Man, je moet je bekeren,’ hoewel de man dat wel moest doen. De man was nog niet in het Koninkrijk. De man moest zich bekeren. Maar Jezus gaf in feite een bevestigend oordeel over hem:

Je bent echt niet ver van het koninkrijk.

De implicatie was: je bent niet in het Koninkrijk en dat moet je wel zijn, maar je bent er veel beter aan toe dan Ik gedacht zou hebben. De meesten van deze mensen hier zijn er slechter aan toe dan jij. In plaats van de zonde van deze man er stevig bij hem in te prenten, bemoedigde Hij de man juist op het punt waar hij zich bevond.

10

Petrus en Gods aanvaarding van Cornelius

Petrus deed hetzelfde met Cornelius in Handelingen hoofdstuk 10. Als je erover nadenkt, vind ik dit verbijsterend, omdat het zo sterk afwijkt van wat mij altijd over evangelisatie geleerd was. Petrus loopt het huis binnen van een heiden die geen christen is. Als hij had geëvangéliseerd zoals mij geleerd was te evangeliseren, zouden zijn eerste woorden zijn geweest: ‘Je bent een zondaar. Je bent van God vervreemd. Je bent op weg naar de hel. Je hebt behoud nodig en je kunt maar beter nu op je knieën gaan en je bekeren.’

Maar Petrus hoorde Cornelius vertellen hoe een engel was gekomen en hem had opgedragen iemand eropuit te sturen om Petrus naar zijn huis te laten komen. Toen kwam Petrus het huis binnen. Het is interessant hoe Petrus in Handelingen hoofdstuk 10 tegen hem begint te prediken. In vers 34:

En Petrus opende zijn mond en zei: Ik zie nu in waarheid in dat God niet iemand om de persoon aanneemt;

HANDELINGEN 10:34

Naar wie verwijst hij? Hij verwijst naar Cornelius, de heiden, en naar deze mensen in het huis die God vrezen en dingen doen die voor God aanvaardbaar zijn, hoewel ze geen christenen zijn. Het waren heidenen die zich waarschijnlijk tot het jodendom hadden bekeerd. Het was in elk geval naar alle waarschijnlijkheid via de Joodse godsdienst dat ze God hadden leren kennen. Maar let erop dat hij zegt:

maar in ieder volk is degene die Hem vreest en gerechtigheid doet, Hem welgevallig.

HANDELINGEN 10:35

Vervolgens begint hij het verhaal over Jezus te vertellen, maar hij begint niet door te zeggen: 'Je bent niet aanvaardbaar voor God en daarom heb je Jezus nodig.' Hij zegt: 'Weet je wat? Ik ben verbaasd. God heeft mij laten zien dat je voor Hem aanvaardbaar bent.' Zo vaak benaderen we zondaars met het idee dat God jouw vijand is, omdat jij Gods vijand bent. Maar Jezus trad op als een vriend van zondaars. Petrus komt bij deze man die Christus nog niet heeft aangenomen en zegt: 'God aanvaardt je. God staat aan jouw kant. God erkent wat je doet.'

Dat betekent niet dat je behouden bent, want je hebt Jezus nog steeds nodig om behouden te worden. Maar God erkent hoe ver je gekomen bent vanaf het punt waar je was, en God waardeert dat. God ziet het en zegt: 'Goed gedaan.' Een zondaar op die manier bemoedigen is kennelijk Bijbels, als die zondaar tekenen vertoont dat hij niet ver van het Koninkrijk is. Cornelius was beslist niet ver van het Koninkrijk, en deze schriftgeleerde ook niet. Er zijn dus alleen bevestigende woorden voor hem en feitelijk geen oproep tot bekering.

Dat wil niet zeggen dat deze mensen zich niet hoefden te bekeren. Maar het is mogelijk dat het werk van God in hen hen al in de richting van bekering bracht. De hele manier waarop ze tot God naderden, hun ontvankelijkheid van hart, maakte misschien deel uit van een proces waarin ze van gedachten veranderden en zich bekeerden, een proces dat God in hen bewerkte. Dus in plaats van hen ertoe aan te sporen zich te bekeren — en weet je wat ze niet deden? Ze namen niet samen met hen de Tien Geboden door. Ze zeiden niet: ‘Weet je dat je elk van deze geboden hebt overtreden en dat je daarom problemen met God hebt?’ Dat deden ze niet.

Ze gingen met hen om zoals Judas zei: maak onderscheid, maak verschil bij sommige mensen. Bij sommige mensen moet je misschien de Tien Geboden aanhalen. Met anderen heb je gewoon medelijden. Ze zijn niet zo ver van het Koninkrijk verwijderd.

11

Hoe kan de Messias Davids Zoon zijn?

Nu niemand Jezus na vers 34 nog ergens over durfde aan te spreken, besloot Hij de rollen om te draaien, hen ter verantwoording te roepen en hen in de verdediging te dringen. Toen antwoordde Jezus, terwijl Hij in de tempel onderwees:

En Jezus antwoordde en zei, terwijl Hij onderwijs gaf in de tempel: Hoe kunnen de schriftgeleerden zeggen dat de Christus een Zoon van David is? Want David zelf heeft door de Heilige Geest gezegd: De Heere heeft gezegd tegen mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten. David noemt Hem dus zelf zijn Heere en hoe kan Hij dan zijn Zoon zijn? En de grote menigte hoorde Hem graag.

MARKUS 12:35-37

Er staat in de Engelse vertaling die Gregg gebruikt:

‘En de gewone mensen luisterden graag naar Hem.’

Gregg ziet daarin een contrast met de religieuze leiders, die over het algemeen niet graag naar Hem luisterden. De HSV spreekt hier echter over 'de grote menigte'.

Dit korte gedeelte hier, in de verzen 35, 36 en 37, is een beknopte versie van wat er gebeurde, want Mattheüs werkt het iets uitgebreider uit. Hier klinkt het alsof Jezus gewoon tegen de mensen spreekt over de schriftgeleerden en over hoe de schriftgeleerden het mis hebben. In de versie van Mattheüs richt Jezus Zich daadwerkelijk tot de schriftgeleerden. Het eerste wat Hij zegt, is:

Wat denkt u over de Christus? Wiens Zoon is Hij? Zij zeiden tegen Hem: Davids Zoon.

MATTHEÛS 22:42

Hij laat hen antwoorden. Ze zeggen dat Hij de Zoon van David is. Dan laat Hij de val dichtklappen en zegt:

Hij zei tegen hen: Hoe kan David Hem dan, in de Geest, zijn Heere noemen, als hij zegt: De Heere heeft gezegd tegen Mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten? Als David Hem dan zijn Heere noemt, hoe kan Hij dan zijn Zoon zijn?

MATTHEÛS 22:43-45

Een man noemt zijn eigen zoon niet Heer. Niet in die samenleving en ook niet in welke andere samenleving dan ook. Een man noemt zijn zoon niet 'mijn Heer'. Iemand zou zijn vader zo kunnen noemen, maar andersom gebeurt dat niet. Dus als de Messias Davids Zoon is, waarom noemt David de Messias dan zijn Heer? Waar? In Psalm 110, vers 1:

Een psalm van David. De HEERE heeft tot mijn Heere gesproken: Zit aan Mijn rechterhand, totdat Ik Uw vijanden gemaakt zal hebben tot een voetbank voor Uw voeten.

PSALMEN 110:1

Het woord 'Lord' komt in de eerste regel van onze Engelse vertalingen twee keer voor:

De Heer zei tegen mijn heer.

12

De Messias als Davids Heer en Gods Zoon

Maar de eerste Heer daar is Jahweh. De tweede is in het Hebreeuws Adonai, wat eenvoudigweg 'mijn meester' betekent. De tweede is de Messias. Dat wist Jezus. Dat wisten de Farizeeën. Jezus en de Farizeeën deelden deze opvatting over Psalm 110: dit gaat over de Messias. Als ze die opvatting niet hadden gedeeld, zou dit argument bij hen niet werken. Het werkte omdat Hij en zij het erover eens waren dat de tweede Heer in die zin de Messias is. De eerste Heer is Jahweh. David zegt:

En God zei tegen mijn meester: Ga aan mijn rechterhand zitten totdat ik je vijanden tot je voetbank heb gemaakt.

David spreekt dus over de Messias als zijn Meester. Waarom zeggen de schriftgeleerden dan dat Hij Davids Zoon is?

Jezus ontkende niet dat de Messias Davids Zoon zou zijn, want de Bijbel bevestigt dat dit waar is. De Messias is de Zoon van David, en het Nieuwe Testament verklaart dat ook. Welk punt maakte Jezus dan? Het punt dat Hij maakte, was dat het weliswaar waar kan zijn dat de Messias Davids Zoon is, maar dat er meer aan de hand is dan dat. De Messias moet in Zijn status nog een andere hoedanigheid hebben die Hem boven David plaatst, anders zou David de Messias niet zijn Heer noemen.

Wat zou die andere hoedanigheid zijn? Jezus doelt erop dat de Messias de Zoon van David is, maar ook de Zoon van God. Hij zegt dat niet uitdrukkelijk, omdat de Farizeeën niet weten hoe ze daarop moeten antwoorden en Hij het hun niet toevertrouwt. Hij werpt Zijn parels niet voor de zwijnen. Omdat Hij de Zoon van God is, moet David Hem vereren en tegen Hem opzien.

13

De opstanding verklaart Jezus als Gods Zoon

Deze tweeledige natuur van Jezus als Zoon van David en Zoon van God brengt Paulus naar voren in de openingsverzen van Romeinen, wanneer hij aan het begin van Romeinen hoofdstuk 1 het onderwerp Jezus introduceert. In vers 1 maakt Paulus bekend wie hij is:

Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God, dat Hij tevoren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften, ten aanzien van Zijn Zoon, Die wat het vlees betreft geboren is uit het geslacht van David. Wat de Geest van heiliging betreft, is met kracht bewezen dat Hij de Zoon van God is, door Zijn opstanding uit de doden, namelijk Jezus Christus, onze Heere.

ROMEINEN 1:1-4

Naar het vlees werd Jezus geboren uit het zaad van David. Paulus bevestigt dat. Maar door Zijn opstanding werd verklaard dat Hij meer was. Door Zijn opstanding uit de doden werd verklaard dat Hij de Zoon van God was.

We weten waar Paulus daar aan dacht. Hij dacht aan Psalm 2, vers 7, want in Psalm 2, vers 7 spreekt de Messias erover dat God tot Hem spreekt. Het is ingewikkeld, maar de Messias spreekt in Psalm 2, vers 7, en zegt:

Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ik heb U heden verwekt.

PSALMEN 2:7

Daarom wordt van de Messias gezegd dat Hij de Zoon van God is. Jahweh zegt tegen de Zoon:

Jij bent mijn zoon; vandaag heb ik je verwekt.

Dat vers, Psalm 2, vers 7, wordt elders door Paulus aangehaald en op de opstanding van Christus toegepast. Hier in Romeinen hoofdstuk 1, vers 4, staat dat toen Jezus uit de doden was opgestaan, dit de verklaring was dat Hij de Zoon van God was. Paulus gaat hier uit van wat hij in Handelingen hoofdstuk 13 zei. In Handelingen hoofdstuk 13 houdt Paulus zijn eerste preek die in het boek Handelingen is opgetekend. Hij doet dat in de synagoge van Pisidisch Antiochië en spreekt over Jezus. Er staat in vers 32 en de verzen daarna, Handelingen 13:32:

En wij verkondigen u de belofte die aan de vaderen gedaan is, namelijk dat God die vervuld heeft aan ons, hun kinderen, door Jezus te verwekken, zoals ook in de tweede psalm geschreven staat: U bent Mijn Zoon, heden heb Ik U verwekt.

HANDELINGEN 13:32-33

Let erop dat hij zegt dat God Jezus heeft opgewekt, precies zoals Hij in de 2e Psalm heeft gezegd. Wat zegt de 2e Psalm?

Hoe verstaat Paulus dat woord 'verwekt' dan? Hij ziet dat als de opstanding van Jezus. Jezus is de Eerstverwekte uit de doden.

Jezus wordt in Kolossenzen 1:18 de Eerstgeborene uit de doden genoemd. Jezus wordt ook zo genoemd in Openbaring 1:5. Jezus wordt de Eerstgeborene uit de doden genoemd, verwekt uit de doden bij Zijn opstanding. Toen God zei:

Ik zal het besluit bekendmaken: De HEERE heeft tegen Mij gezegd: U bent Mijn Zoon, Ík heb U heden verwekt.

PSALMEN 2:7

zegt Paulus dat Hij het daar over de opstanding heeft. Hij is uit de doden verwekt en tot Zijn Zoon verklaard.

en van Jezus Christus, Die de getrouwe Getuige is, de Eerstgeborene uit de doden en de Vorst van de koningen der aarde. Hem Die ons heeft liefgehad en ons van onze zonden gewassen heeft in Zijn bloed,

OPENBARING 1:5

Daarom is de opstanding van Jezus de verklaring dat Hij de Zoon van God is, zei Paulus.

14

Jezus is Zoon van David én Zoon van God

Toen Jezus deze opmerking tegen de schriftgeleerden maakte en zei:

En Jezus antwoordde en zei, terwijl Hij onderwijs gaf in de tempel: Hoe kunnen de schriftgeleerden zeggen dat de Christus een Zoon van David is? Want David zelf heeft door de Heilige Geest gezegd: De Heere heeft gezegd tegen mijn Heere: Zit aan Mijn rechter hand, totdat Ik Uw vijanden neergelegd heb als een voetbank voor Uw voeten. David noemt Hem dus zelf zijn Heere en hoe kan Hij dan zijn Zoon zijn? En de grote menigte hoorde Hem graag.

MARKUS 12:35-37

betwistte Jezus niet dat de Messias de Zoon van David is. Maar Hij zei dat deze leer meer omvatte dan zij hadden begrepen. Blijkbaar hadden zij de Schriften niet goed genoeg bestudeerd, want David keek op tegen de Messias als iemand die boven hem stond, als zijn Heere. De implicatie is dat de Messias niet alleen de Zoon van David is, maar ook de Zoon van God.

Op het moment dat deze opmerking in Markus 12 wordt gemaakt, is Jezus nog niet uit de doden opgestaan. Daarom heeft God Hem nog niet door de opstanding uit de doden tot Zoon van God verklaard. Maar God had die verklaring wel over Hem afgelegd. Bij Zijn doop zei Hij:

En zie, een stem uit de hemelen zei: Dit is Mijn geliefde Zoon, in Wie Ik Mijn welbehagen heb!

MATTHEÛS 3:17

Jezus was dus in zekere zin al tot Zoon van God verklaard, en was ook de Zoon van David. Daarom zou Jezus Degene zijn die David Heere zou noemen, want Hij bekleedde beide posities: Zoon van David en Zoon van God.

15

Pas op voor eierzuchtige schriftgeleerden

Markus 12:38 zegt:

En Hij zei tegen hen in Zijn onderricht: Pas op voor de schriftgeleerden, die gesteld zijn op het rondlopen in lange gewaden, op begroetingen op de markten,

MARKUS 12:38

Dit is een heel korte versie van datgene waaraan Mattheüs in hoofdstuk 23 een heel hoofdstuk wijdt:

Maar wee u, schriftgeleerden en Farizeeën, huichelaars,

MATTHEÛS 23:13

Hij brengt hun enkele van dezelfde punten rechtstreeks onder ogen, en nog veel meer, want in Mattheüs 23 staan zeven of acht wee-uitspraken. Dit is daar een sterk verkorte vorm van. Hier zegt Hij niet:

Wee hun.

Hij zegt alleen:

Pas voor hen op.

Waarom? Wat zullen ze doen, je doden? Nee, ze zullen je bederven. Zulke mensen geven een slecht voorbeeld van godsdienst. En als je godsdienstig ingesteld bent, kun je bedorven raken door hun kijk op godsdienst. Wat is hun kijk op godsdienst? Een geëerde geestelijkheid die deftige kleding draagt—in dit geval lange gewaden. Ze vinden het prachtig als mensen hen aanspreken met rabbi, eerwaarde, doctor of welke titel ze in de ogen van mensen ook maar hebben verworven. Ze houden van de ereplaatsen in de synagogen, of op het podium van de Billy Graham-campagnes, en van de beste plaatsen bij de maaltijden.

Al deze dingen spreken over de uiterlijke eer die bepaalde godsdienstige leiders voor zichzelf zoeken: de kleding die ze dragen, de manier waarop ze willen dat mensen hen met rabbi aanspreken, en de ereplaatsen waar ze in bepaalde situaties op het podium zitten. Daar worden zij als godsdienstige leiders gewaardeerd, geëerd en openlijk erkend.

Je kunt iemand eigenlijk niets verwijten als hij die dingen niet wil, maar mensen hem toch hoogachten. Maar er zijn voorgangers die deze dingen wel willen. Ik kan over niemands hart oordelen, omdat ik niemands hart ken. Maar ik heb nooit begrepen hoe een voorganger ambtskleding kan dragen zonder iets van zo'n houding te hebben. Zelfs in sommige kerkgenootschappen waar ze geen ambtskleding dragen, kleden ze zich deftig, in de wetenschap dat dit hun op de kansel een bepaalde status geeft.

Je zou kunnen zeggen: 'Als een man een pak en stropdas draagt, geeft hem dat geen status op de kansel.' Laat hem dan eens zonder pak en stropdas verschijnen, en dan zullen we erachter komen of hij denkt dat dit hem status geeft of niet. Er zijn voorgangers die zonder pak en stropdas preken. Het lijkt duidelijk dat zij niet denken dat kleding een noodzakelijk uniform voor een geestelijk leider is.

Maar er zijn mensen die dat wel denken, niet alleen over leiders, maar ook over de gemeente zelf. Er is een grote gemeente in Portland, Oregon, waarvan in het gemeenteblad werkelijk staat: 'We verwachten van mannen die hier samenkomen dat ze een stropdas dragen, en van vrouwen dat ze een jurk dragen.' Ze zeggen: 'Als je een belangrijke hoogwaardigheidsbekleder zou ontmoeten, zou je je beste kleren aantrekken. Daarom moet je, wanneer je God komt ontmoeten, Hem evenveel eer bewijzen en je beste kleren aantrekken.' Ik weet zeker dat die gemeente een modeshow wordt. Want als je je grootste eerbied voor God toont door je duurste kleding te dragen, dan kan iedereen laten zien hoeveel eerbied hij voor Hem heeft door de deftigste kleding te dragen en elkaar daarin te overtreffen. Maar of het nu een voorganger of een christen is die vanwege de kleding die hij draagt als geestelijk erkend probeert te worden, het is beslist een geestelijke dwaling. Jezus vond het verkeerd dat die godsdienstige leiders vanwege hun deftige kleding erkend wilden worden. God kijkt naar het hart.

Het is waar dat als ik werd uitgenodigd om met een Congreslid, de president of zo iemand te dineren, ik waarschijnlijk van iemand een stropdas zou lenen, omdat ik dat echt zou moeten doen. Ik zou me niet op mijn plaats voelen. Ik zou het gevoel hebben dat ik te veel aandacht op mezelf vestigde als ik me niet kleedde zoals het bij de gelegenheid paste. Maar de reden waarom ik dat zou doen, is dat het voor hen van belang zou zijn. Als de president mij uitnodigde om hem en enkele van zijn medewerkers te ontmoeten, en ik wist dat ze allemaal een pak en een stropdas zouden dragen, zou ik me opgelaten voelen als ik die niet droeg, omdat het voor hen van belang is. De vergelijking met je netjes aankleden om God te ontmoeten zou alleen opgaan als het voor Hem van belang was. Feit is dat het voor Hem niet van belang is.

Jezus had, daar ben ik zeker van, hooguit één extra stel kleren. De meeste Joden hadden dat niet. De meeste boeren in Israël mochten blij zijn als ze één stel kleren hadden. Andere kleren om aan te trekken waren een grote luxe die alleen rijkere mensen hadden. Jezus preekte, daar ben ik zeker van, in Zijn alledaagse kleding in de synagoge, en de apostelen deden dat ook. Naar alle waarschijnlijkheid hadden ze eigenlijk niet veel keus.

16

Kleding en aanzien in de gemeente

In Jakobus wordt deze houding rechtstreeks aangesproken. Jakobus 2, vanaf vers 1, zegt:

Mijn broeders, heb het geloof in onze Heere Jezus Christus, de Heere der heerlijkheid, zonder aanzien des persoons. Want als in uw samenkomst een man zou binnenkomen met een gouden ring aan zijn vinger, in sierlijke kleding, en er kwam ook een arme man in haveloze kleding, en u zou hoog opzien tegen hem die de sierlijke kleding draagt, en tegen hem zeggen: Gaat u hier zitten op een mooie plaats, en u zou tegen de arme zeggen: Gaat u daar maar staan, of: Ga hier zitten bij mijn voetbank, hebt u dan niet onder elkaar een onderscheid gemaakt en bent u zo geen rechters geworden met verkeerde overwegingen?

JAKOBUS 2:1-4

Dus over precies deze houding, waarbij je zegt: ‘Je hoort mooie kleren te dragen als je naar de gemeente gaat’, zei Jakobus dat als je onderscheid maakt tussen mensen vanwege de kleren die ze dragen, je kwade gedachten hebt. Je denkt niet Gods gedachten. God beoordeelt mensen niet op die manier. Maar wanneer mensen dat wel doen, is het duidelijk dat godsdienst voor hen een kwestie van uiterlijk vertoon is geworden. Bij veel geestelijken is dat beslist zo.

Ik kom natuurlijk uit een vrije-kerkelijke achtergrond. Ik kom niet uit een liturgische achtergrond. Ik ben opgegroeid in een baptistengemeente en in pinkster- en charismatische gemeenten, enzovoort. De gemeenten waar ik ben geweest, waren veel meer... Nadat ik de baptistengemeente had verlaten, begon ik naar Calvary Chapel te gaan. Sindsdien ben ik eigenlijk nooit in een gemeente geweest waar mensen zich

netjes aankleedden voor de dienst. Zelfs de voorganger deed dat meestal niet. Ik weet dus zeker dat niet alle voorgangers per se deze mentaliteit hebben. Maar er zijn er beslist die haar nog steeds hebben, en die waren er ook in de tijd van Jezus.

17

Geestelijke leiders en begeerde titels

Sommigen van hen willen aangesproken worden met de titels die horen bij de academische graden die ze hebben behaald. Er was een man op de radio die vroeger een vraag-en-antwoordprogramma over de Bijbel had, zoals het programma dat ik nu heb. Ik moet je even laten weten dat het niet dr. Walter Martin was, want iedereen zal aan hem denken wanneer ik dit zeg, en ik sta op het punt iets negatiefs over die man te zeggen. Ik heb het niet over dr. Martin. Maar rond dezelfde tijd dat dr. Martin met het programma Bible Answer Man begon, was er nog een programma, gepresenteerd door een andere man die ongeveer acht behaalde academische graden had. Hij was een tamelijk bekende christelijke schrijver en apologet. Toen ik hem op de radio hoorde, vermoedde ik dit al. Van mensen die met hem naar het Heilige Land waren gereisd, hoorde ik bovendien dat de man knorrig en moeilijk in de omgang was.

Ik herinner me dat er op de radio een beller in de uitzending kwam die zei... Laten we zeggen dat hij dr. Jones heette. Zo heette hij niet, maar we zullen hem dr. Jones noemen. De beller zei: 'Broeder Jones, ik heb een vraag.' Dan zei hij: 'Het is dr. Jones. Ik heb die graad behaald. Ik heb het recht om dr. Jones genoemd te worden.' Dus zette ik een andere zender op. Ik ben niet geïnteresseerd in enig geestelijk advies van iemand die zo ver verwijderd is van het onderwijs en de Geest van Christus als die man was.

Maar ik denk niet dat hij de enige is. Ik denk dat wanneer mensen academische graden hebben behaald, ze dat soms hebben gedaan omdat die graden belangrijk voor hen zijn en omdat ze denken dat die hen belangrijk maken. Bij hen hebben die graden beslist dat effect. Daar bestaat geen twijfel over. Ik vind dat iemand erkenning behoort te krijgen voor wat hij heeft behaald. Maar als iemand nalaat hem die erkenning te geven, is het niet zo dat die man hem hoeft te corrigeren en terecht te wijzen: 'Zorg ervoor dat je me doctor of rabbi noemt', of wat het ook is.

18

De besmettelijke eerezucht van leiders

Dit is de mentaliteit van de geestelijke leiders voor wie Jezus moest waarschuwen. De reden waarom je op je hoede voor hen moet zijn, is dat je die mentaliteit zomaar van hen kunt overnemen in je godsdienstige leven. Wanneer ik denk aan sommige van de verkeerde dingen die voorgangers op grote schaal doen in de Amerikaanse kerk, geef ik niet al die voorgangers rechtstreeks de schuld. Want zij hebben dat overgenomen van de voorgangers onder wier leiding zij zaten, en die hadden het weer overgenomen van de voorgangers onder wier leiding zij zaten. Dit is blijven voortbestaan omdat het besmettelijk is. Toen ze jonger waren, gingen ze naar een gemeente waar de voorganger aanzien had, enzovoort.

Donna vertelde me over een gemeente in de omgeving van Monterey Bay waar de gemeente elk jaar voor de voorganger en zijn vrouw nieuwe Lincoln Continentals koopt, naast deftige pakken, dure horloges en bontjassen van nerts voor zijn vrouw. Dit is toch een gemeente die uit rijke mensen bestaat? Nee, ze bestaat uit arme zwarte mensen. Het is een arme zwarte gemeente, en de voorganger verwacht een Rolex en buitengewoon dure pakken te kunnen dragen en elk jaar van de gemeente een nieuwe Lincoln Continental te krijgen, voor hemzelf en voor zijn vrouw. Dat is toch die mentaliteit van 'hogeropkomen'?

Ik moet zeggen dat ik zwarte voorgangers dit minder zou aanrekenen dan witte voorgangers, hoewel het laakbaar is, ongeacht wie het doet. Hij zou beter moeten weten. Maar in zekere zin werden zwarte mensen ooit onderdrukt, en misschien hebben ze het gevoel dat dit een manier is om te laten zien dat God hen heeft weggehaald uit de omstandigheden waarin ze vroeger verkeerden. Maar toch is dat eerlijk gezegd geen goed genoeg excuus. Ik weet vrijwel zeker dat die voorganger naar een gemeente ging waar de voorganger hetzelfde deed, en dat het gewoon iets cultureels is.

Daarom moet je voor die mensen oppassen. Want wanneer zij dat doen, begint de jonge christen in hun gemeente te denken dat dit het christelijk geloof is. Het zal je óf afstoten óf meeslepen. Als het je afstoot, kan het je zozeer afstoten dat je de gemeente

uit loopt en teruggaat naar de wereld. Of het kan je zo meeslepen dat je precies zo wordt als zij, vooral als je van plan bent de bediening in te gaan. Als je het gevoel hebt dat je de bediening in moet gaan, wordt je beeld van hoe een bediening eruitziet voor een zeer groot deel bepaald door de voorbeeldfiguren die in je leven zijn geweest.

Deze schriftgeleerden bevonden zich in de positie dat ze als voorbeeld konden dienen voor jongere mannen die dienaren van God wilden worden. Die zouden hun houding overnemen: eer van mensen willen krijgen en aanzien hebben vanwege wat ze droegen, waar ze zaten of welke titels ze hadden verworven. Jezus zei:

Pas daarvoor op.

Dat is zo beangstigend. Dat is zo gevaarlijk.

19

Religieuze leiders beroven weduwen

Hij zei over hen in vers 40:

Zij verslinden de huizen van de weduwen en voor de schijn bidden zij lang. Dezen zullen een zwaardere oordeel ontvangen.

MARKUS 12:40

Er staat dat zij een zwaardere veroordeling zullen ontvangen. Dat is wat Jakobus zei:

U moet niet allemaal leermeesters willen zijn, mijn broeders. U weet immers dat wij dan een strenger oordeel zullen ontvangen.

JAKOBUS 3:1

Jakobus ontleende die uitspraak hier aan Jezus. Zij ontvangen een zwaardere veroordeling omdat zij religiositeit en vroomheid voorwenden, terwijl ze net zo verdorven zijn als andere mensen, en misschien nog verdorvener. Want de posities van respect, macht en invloed die zij bekleden, brengen hen in een positie waarin zij gemakkelijker misbruik van mensen kunnen maken.

Dat betekent kennelijk dat ze weduwen hun nalatenschap afhandig maken. In Israël, in de Bijbel, zelfs in het Oude Testament, was een van Gods grote klachten dat weduwen vaak werden bedrogen of in een rechtszaak slecht werden behandeld, omdat ze geen man hadden die hen verdedigde. In die samenleving was het een mannenwereld en konden mannen misbruik van hen maken. Ik heb het niet over seksueel misbruik. Ik heb het erover dat er misbruik van hen werd gemaakt als het ging om hun eigendomsrechten en dergelijke. Weduwen en wezen waren het kwetsbaarst. Jakobus zegt zelfs:

De zuivere en onbevleete godsdienst voor God en de Vader is dit: wezen en weduwen bezoeken in hun verdrukking en zichzelf onbesmet bewaren van de wereld.

JAKOBUS 1:27

Maar deze mannen maakten doorgaans misbruik van weduwen.

Ik heb vaak gehoord, en volgens mij is het een betrouwbaar cijfer, dat veel van deze christelijke televisieprogramma's het grootste deel van hun financiële steun van weduwen krijgen. Oudere vrouwen laten zich soms gewoon gemakkelijk bedriegen door religieuze leiders. Deze mannen hebben hun bedrieglijke trucs: ze verkopen gebedsdoekjes en zeggen: 'Stuur me zoveel geld, dan ga ik mijn gebedstoren in om te bidden.' En: 'Jezus is aan mij verschenen en zei dat ik zal sterven als ik volgende week niet acht miljoen dollar van jullie heb ontvangen.' Bij al die onzinnige trucs zou je denken dat ieder redelijk mens zou zeggen: 'Man, je denkt zeker dat ik dom ben, dat je me zoiets vertelt?' Nou, sommige mensen zijn dom, want ze krijgen dat geld werkelijk bij elkaar.

20

Televisiepredikers en financieel bedrog

Er was jarenlang een man op televisie die Gene Scott heette. Hij bezat een televisiezender en was voorganger van een gemeente. Hij staarde gewoon in de camera en zei: 'Ik zeg geen woord meer totdat er vijftigduizend dollar is toegezegd. Bel nu.'

Dan zat hij daar op zijn sigaar te kauwen en te vloeken, en hij was een voorganger. Dat geld kwam binnen omdat hij dreigde geen woord meer te zeggen. Hij liet zangers uit het koor van zijn gemeente komen om op televisie te zingen. Ze waren niet erg goed. Het waren gewoon amateurs, maar hij liet hen in zijn televisieprogramma zingen. Hij zei: 'Ik laat hen dit lied blijven zingen totdat er honderdduizend dollar is toegezegd.' Het was alsof hij het publiek gijzelde: 'Jullie zullen naar deze mensen moeten blijven luisteren totdat jullie geld toezeggen.'

Ik begrijp niet waarom mensen niet wisten dat hun televisie een aan-uitknop had. Je hoefde niet naar die mensen te luisteren. Je hoefde niet te betalen om ze niet te hoeven horen. Maar deze man was tientallen jaren op televisie. Hij is inmiddels dood, maar iemand stuurde hem elk jaar miljoenen dollars. Dan denk ik: waar kwam dat geld vandaan?

Daar is onderzoek naar gedaan. Het geld komt voornamelijk van weduwen die leven van het pensioen van hun man. Op de een of andere manier weten deze predikanten... Laten we eerlijk zijn, als je naar sommige van die mensen kijkt... Ik wil geen namen noemen, hoewel ik Gene Scott wel bij naam heb genoemd. Zelfs Jim en Tammy Bakker kunnen besproken worden, omdat er algemeen aanstoot aan hen werd genomen. En Tammy is nu dood, geloof ik. Maar kijk eens naar hoe ze op televisie overkomen. Wie vindt dat aantrekkelijk? Ik ken niemand die dat aantrekkelijk vindt. Het moeten oude dames zijn, echt heel oude dames. Al dat grote haar en al die make-up. Is er ook maar één normale jonge persoon die vindt dat het zelfs maar prettig is om naar te kijken?

Het is duidelijk dat het hele imago en de hele presentatie bedoeld zijn om in te spelen op de gevoeligheden van oudere vrouwen, weduwen, en hun geld afhandig te maken. Wat gebeurt er wanneer ze hun geld krijgen? Dat is vele malen aan het licht gebracht. Er zijn veel onthullende reportages over gemaakt. „Stuur me je gebedsverzoeken met 50 dollar, en ik zal voor je bidden.” Vervolgens worden de enveloppen in de vuilnis gevonden, met de opgevouwen gebedsverzoeken er nog in en het geld eruit gehaald. Ze beroven de huizen van weduwen. Ze stelen van weduwen, en voor de schijn spreken ze lange gebeden uit.

Het is verbazingwekkend dat Jezus de religieuze leiders van Zijn tijd precies daarop kon vastpinnen, en dat de religieuze leiders 2000 jaar later nog niet hebben geleerd dat Jezus hen daarvoor aan de kaak stelde. Het is precies hetzelfde wat ze nu doen.

21

De twee muntjes van de arme weduwe

Vers 41, over weduwen gesproken:

En toen Jezus was gaan zitten tegenover de schatkist, zag Hij hoe de menigte geld in de schatkist wierp; en veel rijken wierpen er veel in.

MARKUS 12:41

Dat is goed, maar niet zo goed als wat de arme weduwe deed:

En er kwam één arme weduwe, die er twee kleine munten in wierp, dat is een quadrans.

MARKUS 12:42

Het is nogal interessant dat Markus zegt:

samen één quadrans waard, want penningen waren munten die de Joden in Palestina kenden. Ze waren als centen, kleine koperen muntjes die bijna helemaal niets waard waren. Maar een quadrans, die twee penningen waard was, was een Romeinse munt. Dat Markus het nodig vond om voor zijn lezers in Romeins geld uit te drukken hoeveel zij gaf, is een van de manieren waarop we weten dat Markus voor een Romeins publiek schreef, terwijl alles in het evangelie van Mattheüs op een Joods publiek is afgestemd.

Het is duidelijk dat Markus een Romeins publiek voor ogen had. Dat hij de waarde van de munten die zij in de schatkist wierp, omrekende in Romeins geld, verradt overduidelijk dat hij dacht dat Romeinen zijn boek zouden lezen.

En toen Hij Zijn discipelen bij Zich geroepen had, zei Hij tegen hen: Voorwaar, Ik zeg u dat deze arme weduwe er meer ingeworpen heeft dan allen die iets in de schatkist geworpen hebben. Want zij allen hebben van hun overvloed erin geworpen; maar deze heeft van haar armoede alles wat zij had, erin geworpen, heel haar levensonderhoud.

MARKUS 12:43-44

Blijkbaar was wat zij erin wierp 100 procent, en ze kon dat net zo goed doen. Twee cent was toch niet genoeg om van te leven. Soms geldt: hoe minder je hebt, hoe meer je eraan wilt vasthouden en het niet wilt weggeven. Zo ben ik tenminste. Ik weet dat, omdat ik bij veel gelegenheden — niet onlangs, God zij dank, maar vele malen in mijn volwassen leven, toen ik mijn kinderen grootbracht — nog maar mijn allerlaatste dollar overhad en geen idee had waar de volgende dollar vandaan zou komen.

22

Vasthouden aan de laatste dollar

Meestal houd ik niet slechts mijn laatste dollar over, maar het is me vaak overkomen. Ik weet nog dat ik aan die laatste dollar vasthield zoals ik nergens anders aan vasthield, alleen omdat ik niet wist waar de volgende vandaan zou komen. Ik dacht: „Ik kan deze maar beter verstandig uitgeven.” Je kunt een dollar niet verstandig uitgeven. Je kunt niets krijgen voor een dollar. Maar als het je laatste dollar is, denk je: „Ik kan deze gewoon niet wegdoen.”

Ik weet nog dat het eens minder dan een dollar was. Mijn vrouw kauwde graag kauwgom, en ze hield van die afzonderlijk verpakte stukjes kauwgom van drie cent. Op een keer ging ze naar de winkel lopen, die ongeveer achthonderd meter van de

school verwijderd was. Ze zei: „Ik ga wat kauwgom halen. Ik heb twee cent. Heb jij één cent?”

En die had ik niet. We hadden er in huis geen enkele meer. We hadden geen cent op zak. We hadden niets op de bank. We bezaten twee cent. Zij had ze allebei. Twee penningen. We hadden twee penningen. En ze zei: „Heb jij één cent? Ik wil wat kauwgom kopen.” Ik zei: „Ik heb geen cent.” Dus zei ze: „Ik zal bidden, en God zal voor die ene cent zorgen.” Ze liep erheen en vond drie cent op de parkeerplaats.

Nu vind ik dat een prachtig verhaal, maar toen sommige mensen mij dat verhaal hoorden vertellen, zeiden ze: „Man, wat ben jij een vreselijke echtgenoot. Je liet de financiën van je gezin teruglopen tot twee cent.” Ze zeiden: „Ik zou mijn vrouw nooit op de parkeerplaats van een winkel naar muntjes laten scharrelen om kauwgom te kopen.” Nou, verschillende mensen zijn nu eenmaal anders dan ik. Ik had daarin niet veel keus.

23

Gods voorziening na het loslaten

Maar er zijn talrijke keren geweest dat we op onze laatste dollar uitkwamen, en ik was veel zorgvuldiger met het vasthouden aan die laatste dollar dan met welke eerdere dollar ook, voordat ik op die laatste uitkwam. Ik weet nog dat we eens op onze laatste dollar uitkwamen, en ik hield hem vast, ik hield hem vast, ik hield hem vast. Nadat ik hem ongeveer een week had vastgehouden, moesten we uiteindelijk iets kopen. Ik weet niet meer wat het was, maar uiteindelijk moest ik die dollar gaan uitgeven. Met tegenzin moest ik die dollar gaan uitgeven.

Toen ik thuiskwam, wist niemand behalve God en mijn vrouw hoeveel geld we wel of niet hadden. Dat is nooit iemand anders iets aangegaan, alleen God en mijn vrouw. En soms ging het zelfs haar niet aan, behalve wanneer ze ernaar vroeg. Ik gaf die dollar uit, en die dag kwam er iemand aan de deur met een gift. Het was 400 dollar, wat in die tijd voor ons veel geld was, en daar leefden we wekenlang van. Maar het kwam op de dag dat ik die ene dollar losliet. Ik had hem een week lang vastgehouden en gaf hem uiteindelijk op, en toen kwam het geld.

Nou, die 400 dollar ging wekenlang mee, en toen hadden we daar nog één dollar van over. Dit is echt gebeurd. Ik weet nog dat we op het punt kwamen dat we nog één dollar overhadden van die 400 dollar, en we hadden het geld uitgegeven wanneer dat nodig was. Maar toen hield ik die dollar zo lang mogelijk vast. Ik weet vrijwel zeker dat ik hem een week lang vasthield. Ik wilde hem gewoon niet uitgeven, want als ik hem uitgaf, zou ik blut zijn. Ik weet dat je met die dollar ook al blut bent, maar toch is het waar. Ik dacht: 'Ik kan mijn laatste dollar gewoon niet loslaten.'

Maar er kwam een moment waarop het moest. Ik weet niet meer wat we moesten kopen. Je kunt er niet veel voor krijgen, maar ik moest iets kopen. Dus gaf ik die dollar uit. En die dag reed ik van de basis weg, en er kwam een echtpaar naar me toe dat me een envelop gaf. Daar zat 200 dollar in.

Zo ontdekte ik gewoon uit eigen ervaring — en er waren nog andere keren — dat ik onze laatste dollar had en hem maar bleef vasthouden en vasthouden. Uiteindelijk leerde ik: 'Waarom zou ik hem vasthouden? Hoe eerder ik hem weggeef, hoe eerder ik blut ben, en dat is waar God op wacht. God wacht tot ik blut ben, zodat Hij wat geld kan geven.' Door dat geld vast te houden, hield ik mezelf arm.

24

Jezus ziet het volledige offer

En dus weet ik dat, wanneer je nog maar zo'n klein bedrag hebt, het allerlaatste wat je hebt uit je greep laten gaan het moeilijkste is wat er bestaat. Maar deze vrouw gaf alles wat ze had. Alles wat ze had, waren die twee muntjes. Ze kon er niets voor kopen. Het was alles wat ze had. Ik weet niet hoe ze eraan kwam. Misschien had ze gebedeld of zoiets, maar ze had twee koperen muntjes die in onze valuta minder dan twee cent waard waren, en ze deed gewoon beide muntjes in de offerkist.

Nu was het voor haar een groot offer, en we weten niet hoe God daarna voor haar zorgde. Het zou interessant zijn om haar verhaal te kennen, maar we volgen haar niet verder. We weten van één ding dat ze kreeg, en dat was de persoonlijke lof van Jezus.

Ik denk dat ik dat liever zou hebben dan bijna iedere andere beloning voor het geven van mijn laatste cent: dat Jezus jou gedenkt, zelfs zonder je naam te noemen, want we weten haar naam niet.

Deze vrouw is de geschiedenis ingegaan. Ze weet het niet eens. Waarschijnlijk heeft ze Jezus daar niet eens zien staan. Ze deed gewoon wat ze van plan was. Ze gaf alles wat ze had. En Jezus heeft haar, voor alle eeuwigheid en gedurende alle tijd die sindsdien verstreken is, herdacht als de vrouw die alles gaf, degene die meer gaf dan alle rijke mensen. En waarschijnlijk heeft ze nooit te horen gekregen dat Jezus dat over haar zei of dat Hij haar had gezien. Ik weet zeker dat ze nooit de gelegenheid heeft gehad om de Schriften te lezen of te weten dat zij het was.

Is dat niet grappig? Ze is wereldberoemd en ze weet het niet eens. Ik durf te wedden dat ze daar tijdens haar leven nooit achter is gekomen. Maar vaak weten we het niet. Het brengen van het volledige offer, het offeren van alles, kan Jezus niet ontgaan. Hij merkt dat op. Misschien maakt Hij je er niet wereldberoemd om, maar het is genoeg dat Hij zegt: 'Ik zie dat. Ik zie dat je alles hebt gegeven wat je hebt.' En daar ben ik veel meer van onder de indruk dan van de grote giften van mensen die niet alles geven wat ze hebben. Jezus leert hier opnieuw hetzelfde wat Hij op zoveel andere plaatsen leert. Hoewel de Israëlieten geneigd waren geld en welvaart te zien als een teken van Gods zegen over iemand, en daarmee van iemands geestelijke gesteldheid, had Jezus zo ongeveer de tegenovergestelde kijk. Niet dat iemand arm moest zijn om geestelijk te zijn, maar de armen waren eerder geneigd geestelijk te zijn, omdat ze hun vertrouwen op God stelden.

25

Armen, geloof en de weduwe van Elia

Dat is wat er staat in Jakobus, hoofdstuk 2:

Luister, mijn geliefde broeders, heeft God de armen van deze wereld niet uitverkoren om rijk te zijn in het geloof, en erfgenamen te zijn van het Koninkrijk, dat Hij beloofd heeft aan hen die Hem liefhebben?

JAKOBUS 2:5

De armen van de wereld zijn doorgaans rijk in geloof, omdat ze dat wel moeten zijn.

De rijke mannen konden veel geld geven zolang ze veel hadden om op terug te vallen. Deze vrouw had niets om op terug te vallen. Zelfs toen ze haar geld nog had, was er niets waarop ze kon terugvallen. Dus geeft ze het gewoon weg. Hoewel ze daarvoor wordt geprezen, weet ik niet of het haar iets uitmaakte.

Het lijkt een beetje op die weduwe in het verhaal over Elia tijdens de hongersnood. Ze had nog maar een klein beetje over. Ze had een handjevol meel en een beetje olie, en zij en haar zoon zouden hun laatste maaltijd eten en sterven. Dan komt deze profeet. Ze is niet eens Joods; ze is een heidin. De Joodse profeet komt naar haar toe en zegt:

Toen zij op weg ging om het te halen, riep hij haar na en zei:
Breng toch ook een stuk brood voor mij mee.

1 KONINGEN 17:11

Ze zegt:

Maar zij zei: Zo waar de HEERE, uw God, leeft! Ik heb geen broodkoek meer, behalve een handvol meel in de pot en een beetje olie in de kruik! En zie, ik ben een paar stukken hout aan het sprokkelen. Zodra ik thuis kom, ga ik het voor mij en voor mijn zoon klaarmaken. Daarna zullen we het opeten en sterven.

1 KONINGEN 17:12

Elia zegt:

Maar Elia zei tegen haar: Wees niet bevreesd! Ga, doe overeenkomstig uw woord, maar maak er eerst voor mij een kleine koek van en breng die bij mij. Maak daarna voor u en voor uw zoon iets klaar.

1 KONINGEN 17:13

Een typische prediker, hè?

Dus ze doet het en geeft hem het weinige dat ze heeft. Voor zover we weten, was zij de enige weduwe die gedurende de hele hongersnood gespaard bleef. Want God bleef elke dag meer in de voorraadbak geven — meer meel, meer olie — zodat zij en haar zoon genoeg te eten hadden totdat de hongersnood voorbij was, terwijl vele anderen verhongerden. Ze bleef arm, omdat God haar elke dag maar net genoeg gaf, maar ze moest eerst aan God geven. Toen ze eenmaal aan God had gegeven, was dat van haar kant een daad van geloof. We weten dat God voor haar zorgde.

Ik wil opperen dat, hoewel we niet weten wat er van deze weduwe geworden is, iedere weduwe die zo de aandacht van Jezus trekt en zo'n aanbeveling krijgt, beslist evenzeer verzorgd werd als de weduwe die Elia bezocht.

Toch maakt het je nieuwsgierig naar sommige van die mensen die in deze verhalen met Jezus opduiken, zoals de rijke jongeling. Wat is er later met hem gebeurd? Het zou prachtig zijn om die dingen te weten, maar sommige zullen we pas weten wanneer we

naar de hemel gaan, denk ik.

Hoofdstuk 13 is de rede op de Olijfberg, en dat zal een fascinerend onderwerp zijn om te bestuderen.

Om verder te lezen

Alle bijbelteksten die in deze lezing aan bod komen, in de volgorde waarin ze gebruikt zijn.

- Markus 11:14
- Lukas 13:7
- Lukas 13:8-9
- Markus 12:6
- Markus 12:7
- Mattheüs 21:37
- Mattheüs 21:40
- Mattheüs 21:41
- Handelingen 23:6
- Handelingen 23:7-9
- Handelingen 23:10
- Mattheüs 22:29-30
- Exodus 3:6
- Mattheüs 22:32
- Markus 12:28
- Deuteronomium 6:4
- 1 Korinthe 12:3
- Leviticus 19:18
- Markus 12:31
- Markus 12:32-33
- Johannes 15:13
- Lukas 6:27-28
- Markus 12:34
- Judas 22-23
- Handelingen 10:34

- Handelingen 10:35
- Markus 12:35-37
- Mattheüs 22:42
- Mattheüs 22:43-45
- Psalmen 110:1
- Romeinen 1:1-4
- Psalmen 2:7
- Handelingen 13:32-33
- Openbaring 1:5
- Mattheüs 3:17
- Markus 12:38
- Mattheüs 23:13
- Jakobus 2:1-4
- Markus 12:40
- Jakobus 3:1
- Jakobus 1:27
- Markus 12:41
- Markus 12:42
- Markus 12:43-44
- Jakobus 2:5
- 1 Koningen 17:11
- 1 Koningen 17:12
- 1 Koningen 17:13

Lezing © Steve Gregg / The Narrow Path. Nederlandse vertaling © 2026 Vers voor Vers. De bijbeltekst in deze uitgave is ontleend aan de Bijbel in de Herziene Statenvertaling, © 2010/2016 Stichting HSV.